

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Soontaga looduskaitseala

26.06.2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Soontaga looduskaitseala
KKR kood	KLO1000264
Asukoht (maakonnad)	Tartu ja Valga maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2006
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	0
loodusreservaatide kogupindala	0
sihtkaitsevööndite arv	4
sihtkaitsevööndite kogupindala	1052,2 ha
piiranguvööndite arv	1
piiranguvööndite kogupindala	173,1 ha
IUCN kategooria(d)	Ib, IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Soontaga-Sauniku loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	1225,3
Maismaa pindala (ha)	1225,3
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	23,4
Kaitsekorralduskava nimi	Soontaga-Sauniku loodusala (Soontaga looduskaitseala, Sauniku oja hoiuala ja Purtsi metsise püsielupaik) kaitsekorralduskava 2017-2026
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2017-2026
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	26.06.2025
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	Soontaga looduskaitseala üks kaitse-eesmärkidest on hariliku männi genofondi säilitamine.

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Olemas on loodusalapõhine kaitsekorralduskava, mis hõlmab Soontaga looduskaitseala, lisaks must-toonekure, kalakotka ja metsise kaitse tegevuskavad ning pärandniitude tegevuskava.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitseväärtused on must-toonekurg, kalakotkas, metsis, palu-karukell, harilik mänd.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitseväärtused on 6450, 9010*, 9050, 9080*, 91D0*. Kindlaks ei ole tehtud 91D0 sisund, ebamäärane on 6450 ja 9050 seisundi ja pindala määrang.
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - $\geq 90\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitekorralduskava, EELIS	
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - $< 50\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	Lamminiitude inventuur on üle 15 a vana, metsaelupaikade kohta on andmed puudulikud (puudu seisundinäitajad või on võrreldes Natura standardandmebaasiga suured pindalaerinevused).
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Tuvastatud on lüngad elupigatüüpide andmetes ning lünkade täitmiseks kavandati kaitsekorralduskavaga inventuur.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Kõik tuvastatud andmelüngad on täidetud.	EELIS	2017. ja 2018. a tehti elupaigatüüpide inventuur.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - $< 100\%$) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Palu-karukellal on nimetatud üldised negatiivsed mõjutegurid, mis ei pruugi mõjuda konkreetsetes kohtades. Lindude survetegurid on nimetatud. Lamminiitudel on kirjeldatud (pole kasutatud mõisteid mõjutegur või survetegur). Metsaeupaigatüüpidel enamasti survetegurid puuduvad (on kirjas, et asuvad sihtkaitsevööndis) või puuduvad andmed.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - $< 100\%$) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Palu-karukellal olulisus ja ulatus on ebamäärased, lindudel on kindlaks määratud. 91D0 kohta andmed puuduvad, teiste elupaigatüüpide osas võib lugeda määratuks.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	rohumaade hülgamine; Külastajad võivad linde häirida .	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	Lamminiite ei hooldata, neile on raske ligi pääseda, puuduvad huvilised.;Külastajad võivad linde häirida .
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Lamminiitudele ja 91D0* ei ole eesmäärke seatud, sest puuduvad andmed, vajalik inventuur.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetseid eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Lamminiitudele ja 91D0* ei ole eesmäärke (seega ka soovitatavat seisundit) seatud.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitse-eeskirjas on kaitse-eesmärgiks ka hariliku männi genofondi säilitamine, kuid seda kaitsekorralduskava ei käsitle.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmäärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitekorralduskava	Vajalik on palu-karukella kasvukohtade hooldamine. Lamminiitude hooldamist kaitsekorralduskava ei planeeri, enne on vajalik inventuur nende olemasolu ulatuse kindlakstegemiseks.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Info puudub/ei oska vastata (tegevuskavas ja hindajal puudub teave tegevuste ulatuse ja/või piiriüleste tegevuste vajaduse kohta)	kaitsekorralduskava	Soontaga LKA kaitseväärtuste heaks ei näe meetmed ette tegevusi väljaspool looduskaitseala piire. Kaitsekorralduskava on koostatud Soontaga-Sauniku loodusala, kuhu kuulub ka Sauniku oja hoiuala, mille kaitseväärtuse (jõed ja ojad) heaks on planeeritud paisu likvideerimine. Seega planeerib kaitsekorralduskava tegevusi ka väljaspool Soontaga LKA, kuid hindaja ei pane vastuseks "jah", sest tegevus ei ole Soontaga LKA kaitseväärtuse surveteguri meede.
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	EELIS, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Jah - seire on piisav, et hinnata, kas kõik tegevused olid tulemuslikud/kaitse-eesmärgid on saavutatud	EELIS, KESE	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	EELIS, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	On olemas projekteeritav Soontaga looduskaitseala, millega kavandatakse laiendada looduskaitseala piire ja täiendada kaitseväärtuste nimekirja lähtuvalt inventuuridest ja seiretest. Kaitse-eeskirja muutmise eelnõu on algatatud ja avalikustatud.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah, huvirühmi kaasati, kuid osad asjakohased huvirühmad jäid kaasamata ja/või kaasamine toimus pigem informeerimise mitte konsulteerimise tasemel	kaitsekorralduskava	Väljavõtte kaitsekorralduskavast: "Kaitsekorralduskava tutvustati RMK-le 2016. a detsembris. Üldist avalikustamist ei korraldatud, kuna ala on terves ulatuses riigimaal ja valdavalt sihtkaitsevööndis."
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	EELIS, KESE	Tegevusteks olid inventuurid ja seired ning Sauniku oja puhastamine.
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Jah - tekkis konflikte	piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Üks maaomanik ei soovi, et tema maa oleks looduskaitsealal.
rakendamine	protsess	Nimetage olulisemad konfliktkohad	kaitsekorra/piirangute rangus	piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Üks maaomanik ei soovi, et tema maa oleks looduskaitsealal.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistöde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei planeerita poollooduslike koosluste taastamistöid. Kuna andmed poollooduslike koosluste olemasolust olid ebaselged, kavandati nende inventuur.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud taastamistöödest on ellu viidud.	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde andmed	Kavandatud on Sauniku oja, kui must-toonekure toitumisala, puhastamine. Seda on 2021. aastal tehtud.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei planeerita poollooduslike koosluste hooldustöid. Kuna andmed poollooduslike koosluste olemasolust olid ebaselged, kavandati nende inventuur. Tulemuslikkuse hindamise ajaks (2025) on selge, et alal on lamminiidud, kuid neid ei hooldata.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde andmed	Kavandatud on palu-karukella kasvukohtade hooldamine, kuid seda pole tehtud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei ole peale koosluse ja liigi kasvukoha hooldustöö teisi kavandatud.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtsajaks rakendamata ja miks?	Tegemata on 2018. aastasse planeeritud kaitsealuste taimeliikide inventuur, tõenäoliselt rahapuuduse tõttu. Palu-karukella kasvukohtade hooldut ei ole tehtud. Kaitse-eeskirja uuendamine on pooleli (eelnõu on algatatud ja avalikustatud). Kaitsekorralduskava uuendamine on planeeritud 2025.-2026. a, seda pole põhjust hindamise ajal (2025) arvata tegemata tööks.	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, inventuuride virtuaalkontor	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, EELIS	Tellitud ei ole kaitsealuste taimede inventuuri, kuid kaitseväärtuseks oleva palu-karukella andmed on uuendatud 2024. a kaitsealuste soontaimede liigiseire käigus. Seetõttu loeb hindaja taimede inventuuri osaliselt tehtuks.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	kaitsekorralduskava, EELIS, Riigi Teataja	Kaitse-eeskirja ei ole uuendatud, on algatatud ja avalikustatud. 2021. aastasse kavandatud kaitsekorralduskava tulemuslikkuse vahehindamist ei tehtud. Kaitsekorralduskava uuendamine on kavandatud 2025.-2026. a, see ei ole Keskkonnaameti 2025. a tööplaanis.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	kaitsekorralduskava, külastustaristu virtuaalkontor	Taristu hooldatud, uusi tähiseid pole paigaldatud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Ei	Loodushoiutööde andmed (sh RMK ja ELF talgud), keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) (indikaator) liikide seisund on stabiilne või paranenud.	EELIS, KESE	Palu-karukella ja metsise seisundi võib lugeda stabiilseks, kalakotka oma pigem mitte, sest aastatel 2019-2024 läbi viidud seire näitas, et ainult ühel aastal (2023) oli alal kalakotka paar. Must-toonekure pesitsemist ei olnud kaitsekorraldusperioodi algul ega ka hiljem vaatamata igaaastasele seirele tuvastatud.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	ei kohaldu	EELIS, KESE	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Soontaga looduskaitsealal on kalakotka ja must-toonekure elupaigad alles ja sihtkaitsevõõndis, mistõttu põhjused ei ole konkreetselt looduskaitsealaga seotud vaid üldisemad.	EELIS, KESE, liigikaitse peaspetsialisti arvamus	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks	EELIS, kaitsekorralduskava	Lamminiitide seisund on halvenenud, neid ole aastakümneid hooldatud. Vanade loodusmetsade (9010*) pindala 2018. a inventuuri tulemuste järgi on vähenenud ligikaudu 400 ha võrra, rohunditerikaste kuusikute (9050) pindala on vähenenud u 6 ha võrra. Vanade loodusmetsade pindala suur vähenemine on tingitud sellest, et tehti põhjalik inventuur. Tegelik vähenemine ei ole nii suur, pigem olid algandmed ebatäpsed. Siiski on metsaelupaigatüüpide pindala vähenenud piiranguvõõndis raiete tulemusena. Sihtkaitsevõõndis on arvestatav hulk potentsiaalseid elupaiku, mille seisund ajapikku paraneb ja looduskaitse väärtus suureneb. Paranenuks saab lugeda 9080* ja 91D0 seisundi.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Halvenenud on lamminiitide seisund, neid pole aastakümneid hooldatud. Lisaks on halvenenud vanade loodusmetsade ja rohundirikaste kuusikute seisund (vt eelmise küsimuse selgituste lahtrit).	EELIS, kaitsekorralduskava	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Vajalik on lamminiitude hooldamine ja metsaelupaikades sihtkaitsevööndi režiimi kehtestamine (on kavandatud).	hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Soontaga LKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,54 (hea).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Soontaga LKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 87,48 (hea).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	Keskkonnaameti järelevalve andmed	
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei, kuid kaitsekorra muutmine on juba töös	EELIS, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	Kavandatud on kaitseala laiendamine, sihtkaitsevööndi suurendamine ning kaitseväärtuste nimekirja täiendamine.
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	Metsaelupaikade kaitseks on vajalik suurendada sihtkaitsevööndit (on plaanis).	EELIS, hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	EELIS, Riigi Teataja, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	-		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	%
Üldskoor:	99	68	68,7%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	14	77,8%
Survetegurid (planeerimine)	9	4	44,4%
Eesmärgid (planeerimine)	9	4	44,4%
Meetmed (planeerimine)	9	6	66,7%
Sisendid (rakendamine)	9	8	88,9%
Protsess (rakendamine)	6	4	66,7%
Meetmed (väljundid)	15	9	60,0%
Tulemused (väljundid)	21	16	76,2%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	45	28	62,2%
Rakendamine	15	12	80,0%
Väljundid	36	25	69,4%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitse eesmärgid.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX